

I. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI.

1. Đặt vấn đề.

Âm nhạc là nhu cầu cuộc sống, là món ăn tinh thần không thể thiếu được đối với đời sống con người. Âm nhạc là ngôn ngữ chung của nhân loại. Nếu cuộc sống mà thiếu âm nhạc thì chẳng khác gì thiếu ánh sáng mặt trời. Đặc biệt đối với trẻ mầm non thì những nốt nhạc trầm bổng, những giai điệu mượt mà vui tươi, trong trẻo của các tác phẩm âm nhạc như là dòng sữa ngọt ngào nuôi dưỡng cho tâm hồn trẻ thơ, qua đó giúp trẻ phát triển toàn diện nhân cách của mình. Trong chương trình giáo dục mầm non, giáo dục âm nhạc là một môn nghệ thuật hết sức gần gũi với trẻ, là hoạt động được trẻ yêu thích, là nguồn cảm hứng mạnh mẽ để trẻ cảm thụ nghệ thuật. Nó là một phương tiện hữu hiệu cho việc tổ chức các hoạt động giáo dục. Âm nhạc và vận động sáng tạo khi được giáo viên sử dụng một cách có mục đích, phù hợp, sáng tạo sẽ hỗ trợ trẻ thu nhận kinh nghiệm tích cực và tạo cảm giác hưng phấn, vui tươi. Ngoài ra, giáo viên sử dụng âm nhạc để ổn định lớp, nhóm, vào bài, chuyển tiếp các phần trong giờ học hoặc chuyển từ hoạt động này sang hoạt động khác để tạo sự hứng thú, thư giãn, gây sự chú ý cho trẻ. Nhưng đối với đặc điểm của lứa tuổi mẫu giáo, giáo dục âm nhạc không chỉ dừng lại ở việc cô dạy trẻ hát và múa đơn giản mà phải tổ chức hát, múa dưới nhiều hình thức và luôn đi cùng với đồ dùng, đồ chơi âm nhạc. Tôi nhận thấy trẻ em bây giờ rất thông minh và lanh lợi. Tôi luôn mong muốn truyền đạt thật nhiều kiến thức cho trẻ, giúp trẻ phát triển hết những khả năng vốn có. Ý thức rõ vai trò của giáo dục âm nhạc, bản thân tôi đã và đang cố gắng đi sâu tìm những biện pháp thích hợp nhằm nâng cao chất lượng giáo dục âm nhạc cho trẻ 3 - 4 tuổi.

Trong thời gian giảng dạy từ đầu năm tôi đã nhận thấy các cháu lớp tôi chưa có ấn tượng sâu sắc với hoạt động âm nhạc, các cháu còn rụt rè, nhút nhát, chưa mạnh dạn, tự tin tham gia hoạt động âm nhạc. Một số cháu biết hát nhưng hát chưa rõ lời, chưa đúng nhịp, hát vu vơ,... nên khi hướng dẫn tổ chức cho trẻ hoạt động âm nhạc rất khó. Chính vì điều đó tôi đã luôn tìm tòi và sáng tạo để tìm ra những cách thức hay, những phương pháp, biện pháp tốt nhất cho bài giảng của mình. Nhận thức được tầm quan trọng của âm nhạc với việc chăm sóc và giáo dục trẻ mầm non nói chung và trẻ 3 - 4 tuổi của lớp tôi, bởi thế tôi đã nghiên cứu để tìm ra **“Một số biện pháp giúp trẻ 3 - 4 tuổi học tốt hoạt động âm nhạc”**.

2. Mục đích đề tài.

Tôi nghiên cứu đề tài này với mục đích là để tìm ra một số biện pháp nhằm rèn luyện cho trẻ 3 - 4 tuổi có kỹ năng ca hát, hát đúng lời, giai điệu bài hát, có kỹ năng vận động minh họa cho bài hát, phát huy tính năng động, óc sáng tạo, kiên trì để hứng thú tham gia vào hoạt động. Thông qua âm nhạc trẻ sẽ linh hoạt, mạnh dạn qua việc sáng tạo các động tác minh họa kết hợp khi hát và rèn luyện cho trẻ, khi vận động theo nhạc sẽ thúc đẩy sự vận động cơ thể, sự nhanh nhẹn khéo léo, bền bỉ và dẻo dai qua các động tác.

Giáo dục âm nhạc là hoạt động nghệ thuật có tác dụng giáo dục thẩm mỹ, ngoài ra nó còn giúp trẻ phát triển trí tuệ, trẻ có khả năng trải nghiệm những cảm xúc trong quá trình cảm thụ và thể hiện âm nhạc. Khi nghe nhạc, trẻ cảm nhận được tính chất, tình cảm của âm nhạc, ảnh hưởng những trạng thái cảm xúc có trong tác phẩm. Đồng thời âm nhạc cũng dẫn dắt trẻ đến với những hiện tượng sống động của đời sống, giúp trẻ hình thành sự liên tưởng, những giai điệu rộn ràng, mạnh mẽ của bản hành khúc gợi cho trẻ niềm vui, hào hứng, phấn khởi. Những bài hát êm dịu đưa trẻ đến tình cảm nhẹ nhàng. Ngoài ra âm nhạc còn giúp trẻ phát triển ngôn ngữ, phát triển tai nghe và cảm xúc cho trẻ.

Với tôi âm nhạc là một phương tiện giúp tôi thu hút trẻ ham thích đến trường, đến lớp.

3. Lịch sử đề tài.

Trong tháng đầu tiên của năm học, tôi nhận thấy chất lượng giáo dục âm nhạc của lớp tôi chỉ đạt mức trung bình. Các cháu chưa mạnh dạn, chưa sáng tạo trong cách thể hiện vận động, tình cảm theo bài hát cũng như chưa biết cảm nhận nội dung bài hát, tính chất bài hát, bên cạnh đó các bậc phụ huynh và nhiều người quan niệm rằng chương trình ca hát ở trường Mầm Non đơn thuần chỉ là việc tập hát và biểu diễn.

Giáo dục âm nhạc nếu tổ chức đơn điệu, không sáng tạo thì sẽ không lôi cuốn trẻ tích cực tham gia vào giờ học dẫn đến không thể khai thác hết được tác dụng phát triển thẩm mỹ của giáo dục âm nhạc. Bởi hoạt động âm nhạc giáo dục tình cảm, đạo đức, thẩm mỹ góp phần phát triển trí tuệ và thể chất cũng như giúp trẻ phát triển năng khiếu âm nhạc nếu như ta khai thác đúng tác dụng của âm nhạc.

Chính vì vậy, tôi không ngừng tìm tòi, học hỏi kinh nghiệm để tìm ra những biện pháp giúp trẻ 3 - 4 tuổi học tốt hoạt động âm nhạc.

4. Phạm vi đề tài.

Đây là sáng kiến hoàn toàn mới được áp dụng trong năm học 2019 - 2020 ở lớp mầm trường Mẫu Giáo Mỹ Lạc nhằm mục đích giúp trẻ học tốt hoạt động âm nhạc.

II. NỘI DUNG CÔNG VIỆC ĐÃ LÀM.

1. Thực trạng đề tài.

Trong năm học 2019 - 2020 này tôi được phân công dạy lớp mầm, với số trẻ là 23 trẻ, trong đó:

+ Số trẻ trai là 17 trẻ.

+ Số trẻ gái là 6 trẻ.

Tôi thống kê kết quả khảo sát đầu năm như sau:

STT	Khả năng âm nhạc của trẻ	Kết quả khảo sát đầu năm học			
		Số trẻ đạt	Tỉ lệ % đạt	Số trẻ chưa đạt	Tỉ lệ % chưa đạt
1	Trẻ mạnh dạn tự tin hát rõ lời bài hát	10	43,48 %	13	56,52 %
2	Trẻ có khả năng nghe và hát đúng giai điệu bài hát	6	26,09 %	17	73,91 %
3	Khả năng tập trung chú ý tham gia hoạt động âm nhạc của trẻ	7	30,43%	16	69,57 %
4	Trẻ hát kết hợp với vận động nhịp nhàng các động tác tay chân để minh họa	5	21,74 %	18	78,26 %

Khi thực hiện đề tài “*Một số biện pháp giúp trẻ 3 - 4 tuổi học tốt hoạt động âm nhạc*”, tôi gặp một số thuận lợi và khó khăn sau:

Thuận lợi:

Được sự quan tâm của các cấp lãnh đạo, ban giám hiệu nhà trường và các bậc phụ huynh.

Phòng học rộng thoáng mát có đủ ánh sáng, mát mẻ, không gian rộng giúp cho trẻ tham gia vào các hoạt động một cách dễ dàng, thoải mái và tự tin hơn.

Đồ dùng đồ chơi đảm bảo cho trẻ tham gia vào các hoạt động.

Lớp học có đầy đủ các góc cho trẻ vui chơi.

Lớp có hai cô nên trẻ được chăm sóc nuôi dưỡng và giáo dục tốt hơn.

Lớp học có máy vi tính nên thuận lợi trong việc thực hiện ứng dụng công nghệ thông tin trong giờ học, lớp được trang bị một đàn organ nên rất thuận tiện cho hoạt động giáo dục âm nhạc.

Khó khăn:

Lớp học có 23 cháu trong đó nam nhiều hơn nữ, đa số các cháu chưa đi học qua lớp nhà trẻ nên việc tiếp thu kiến thức còn nhiều hạn chế.

Một số trẻ còn rụt rè, thụ động tham gia vào các hoạt động tập thể. Các cháu chưa mạnh dạn, chưa sáng tạo trong cách thể hiện vận động, tình cảm theo bài hát cũng như chưa biết cảm nhận nội dung bài hát, tính chất bài hát.

Sự quan tâm của các bậc phụ huynh còn hạn chế đối với âm nhạc.

2. Nội dung cần giải quyết.

Hiện nay trong hoạt động giáo dục âm nhạc ở trường Mầm Non được triển khai bằng các phương pháp linh hoạt với các nội dung do giáo viên lựa chọn nhưng phù hợp với sự phát triển của trẻ.

Trên tình hình thực tế của lớp ngay từ đầu năm bản thân tôi đã tìm tòi nghiên cứu, sáng tạo những hình thức phương pháp hoạt động giáo dục âm nhạc và áp dụng vào việc giảng dạy, để phát huy hết tác dụng của hoạt động giáo dục và giúp trẻ phát triển thẩm mỹ qua hoạt động âm nhạc ta cần tìm ra những cái mới, khơi gợi niềm đam mê và hứng thú cho trẻ tham gia vào các hoạt động.

Với những thực trạng trên, để giúp trẻ 3 - 4 tuổi học tốt hoạt động âm nhạc, ta cần giải quyết những vấn đề sau:

Giáo viên phải truyền thụ tốt nội dung dạy hát.

Giáo viên chú ý hình thành kỹ năng vận động theo nhạc cho trẻ.

Tạo hứng thú cho trẻ khi nghe nhạc.

Tổ chức sáng tạo các trò chơi âm nhạc giúp trẻ tham gia tích cực vào hoạt động giáo dục âm nhạc.

3. Biện pháp giải quyết.

**** Giáo viên phải truyền thụ tốt nội dung dạy hát.***

Tất cả các bài hát phục vụ cho từng chủ đề đều rất đa dạng và phong phú, đầy đủ các thể loại, nói lên tiếng nói chung của toàn xã hội, góp phần ca ngợi quê hương Đất Nước, ca ngợi Đảng và Bác Hồ kính yêu. Các bài hát còn đề cập đến các ngành nghề: Bưu điện có bài hát “Bác đưa thư vui tính”, cô giáo có bài hát “Cô là tất cả”, ông bà cha mẹ có bài hát “Cả nhà thương nhau”, bộ đội có bài hát “Em thích làm chú bộ đội”, mùa xuân có bài hát “Sắp đến tết rồi”, rồi đến cả những con

đường quen thuộc dẫn em đến trường có bài hát “Đường và chân”,... Chính vì các đề tài đa dạng phong phú ấy cô giáo phải truyền thụ đến trẻ đầy đủ, đúng giọng, phải có giới thiệu tác giả, tác phẩm, thông qua bài hát để giáo dục tư tưởng, tình cảm như thế nào?

Khi tổ chức tiết dạy cần tổ chức vào bài một cách sinh động để thu hút sự chú ý của trẻ.

Ví dụ : Chủ đề “Thế giới động vật”. Dạy hát : Một con vịt. Nghe hát : Gà gáy le te. Trò chơi : Đoán tên bạn hát. Để thu hút sự chú ý của trẻ tôi đã hóa trang thành một chú vịt để gây hứng thú cho trẻ.

Bên cạnh đó cô cần phải tự rèn luyện kỹ năng ca hát vì mỗi bài hát dạy trẻ cô đều phải hát mẫu, cô phải hát đúng lời, đúng nhịp của bài hát, cao độ, hát diễn cảm bằng các điệu bộ minh họa, phải thu hút sự chú ý của trẻ ngay từ giây phút ban đầu. Cô vừa hát mẫu cho trẻ và bằng ánh mắt tỏ rõ tình cảm yêu

thương trìu mến của cô, mà vẫn bao quát được lớp học. Cháu Đạt đang cầm đồ vật trong tay, đang quay sang bạn bên cạnh thì cô vừa hát vừa đi đến chỗ trẻ đó vừa xoa đầu, đồng thời cô cầm vật của trẻ trên tay vẫn không ảnh hưởng đến việc cô đang hát mẫu, mà trái lại những cử chỉ hành động đó đã vô tình tăng thêm sự giao lưu tình cảm giữa cô và trẻ.

Dựa vào nội dung, lời ca, sắc thái âm nhạc cô sử dụng lời nói, tranh ảnh, đồ dùng trực quan để giới thiệu, tạo cho trẻ hứng thú tham gia vào hoạt động, cô hát cho trẻ nghe trên nền nhạc không lời để tạo nên sự hấp dẫn và thu hút trẻ. Cô dạy trẻ hát, tạo điều kiện để trẻ thể hiện mình.

Qua nội dung dạy hát giúp trẻ sáng tạo trong ca hát, hứng thú với âm nhạc và biểu lộ được năng khiếu của mình, trẻ biết được cái hay, cái đẹp trong âm nhạc. Cô không yêu cầu trẻ hát phải hay, mà hát đúng, hứng thú thể hiện cảm xúc khi hát.

Đối với bài hát ngắn thì tôi dạy trẻ hát đi hát lại nhiều lần, với nhiều hình thức khác nhau luân phiên tổ, nhóm, chỗ nào trẻ vướng mắc cô sẽ chú ý sửa sai cho trẻ đến khi nào trẻ hát đúng thì thôi.

Khi trẻ đã thuộc bài hát cô gợi ý, hướng dẫn trẻ phong cách biểu diễn, tổ chức hình thức biểu diễn: Đơn ca, tốp ca, song ca, theo nhiều hình thức: Hát đũa, hát nhanh - chậm, hát to - nhỏ, hát thi đua giữa các tổ theo hiệu lệnh của cô,... trẻ biểu lộ cảm xúc và các động tác minh họa tùy theo mỗi trẻ.

**** Giáo viên chú ý hình thành kỹ năng vận động theo nhạc cho trẻ.***

Cô nên làm mẫu chuẩn vận động theo nhạc và có sáng tạo.

Âm nhạc là trừu tượng nhưng có tính giáo dục nghệ thuật sâu sắc. Vì vậy việc sớm tư duy trực quan và kích thích những yếu tố ban đầu là rất cần thiết. Vai trò của cô trong vấn đề này là phải tạo được sự hứng thú để trẻ say mê, ham thích hoạt động nghệ thuật. Vì vậy trước khi cho trẻ hoạt động nghệ thuật cô cần có những hình thức gợi mở, dẫn dắt giới thiệu và được xem cô biểu diễn mẫu với mức độ hoàn thiện nhất.

Làm mẫu là biện pháp quan trọng nhằm mục đích cho trẻ tri giác toàn vẹn bài hát.

* Dạy trẻ vỗ tay hoặc sử dụng đồ chơi âm nhạc gõ đệm theo hát cũng có nhiều cách dạy. Giáo viên cần căn cứ vào loại nhịp, cấu trúc hình tiết tấu của bài hát để chọn hình thức vỗ tay, gõ đệm và cách dạy cho phù hợp.

Ví dụ: Bài hát “Em thích làm chú bộ đội” có nhịp điệu vui tươi nên tôi dạy trẻ vỗ tay theo tiết tấu nhanh. Bài hát “Con gà trống” có nhịp 2/4, tôi dạy trẻ vỗ tay theo nhịp.

Khi cô cho trẻ tập sử dụng một loại nhạc cụ nào đó để đệm cho bài hát, cô cần nói rõ cách gõ cho âm thanh phát ra như thế nào thì phù hợp.

Ví dụ: Dạy trẻ cách sử dụng nhạc cụ là trống: Tay trái cầm trống, tay phải cầm dùi, khi gõ thì gõ vào giữa mặt trống, sau đó đưa ra gõ vào thành trống.

Hoặc dạy trẻ sử dụng nhạc cụ là xắc xô thì tay phải cầm xắc xô (úp xắc xô vào trong lòng bàn tay) khi gõ thì gõ xắc xô vào lòng bàn tay trái sau đó đưa hai tay rộng ra nghỉ bằng một phách.

Trong tổ chức có nhiều người tham gia vận động, di chuyển đội hình, múa động tác cháu trai khác động tác cháu gái... Muốn thể hiện toàn vẹn trong sự kết hợp với âm thanh âm nhạc cùng một lúc là không thể được. Vì vậy để đảm bảo tính toàn vẹn của tri giác, tôi cần sử dụng biện pháp trình bày cùng với lời giải thích động tác của các cháu trai trước, động tác của các cháu gái sau. Có thể giải thích dưới hình thức dựng hình ảnh mô phỏng hoặc chỉ dẫn ngắn gọn, dễ hiểu.

Ví dụ: Khi dạy trẻ vận động minh họa bài “Chú bộ đội” có động tác hai tay vung tự nhiên chân dậm mạnh, cô có thể nói: “Hai tay các con vung tự nhiên, chân dậm mạnh như chú bộ đội đang hành quân đấy các con ạ”.

Trong chương trình một số bài múa đã có biên soạn động tác múa gợi ý, song cô có thể dạy trẻ phối hợp các động tác tay chân, thân hình và thể hiện qua nét mặt kết hợp với âm nhạc.

Để tạo sự hứng thú cho trẻ và trẻ tích cực luyện tập múa, tôi có thể cho trẻ múa dưới các hình thức và sắp xếp di chuyển đội hình như sau:

- + Cô cho cả lớp múa. (Đội hình đứng vòng tròn, cô cũng đứng ở vòng tròn múa cùng trẻ).

- + Trẻ múa theo nhóm các bạn trai và các bạn gái đứng riêng theo từng vòng tròn (Hai vòng tròn đồng tâm).

- + Trẻ múa từng đôi (Hai trẻ quay mặt vào nhau hoặc tự chọn bạn để múa).

- + Trẻ múa theo nhóm nhỏ.

- + Cá nhân múa.

Do trẻ học thông qua bắt chước nên tôi phải làm mẫu nhiều lần. Trẻ bắt chước có thể không như giáo viên nhưng những gì nghe nhìn qua mẫu giúp trẻ khắc sâu ấn tượng, nhận biết một cách xúc cảm các động tác, bài múa. Như vậy bằng nhiều hình thức sinh động, cô sẽ hình thành tư duy trực quan, tạo được những yếu tố ban đầu cho mọi cảm nhận nghệ thuật.

**** Tăng cường luyện tập vận động theo nhạc cho trẻ.***

Cũng giống như học hát, trẻ phải bắt chước và luyện tập nhiều lần các động tác mới một cách chính xác và chi tiết. Tôi cần sử dụng một số biện pháp sau:

- + Làm mẫu lại các động tác có sự kết hợp của âm nhạc với mục đích khôi phục lại trong trí nhớ, tri giác thính giác và trình tự động tác. Khi luyện tập cô phải cùng làm với trẻ nhiều lần từ đầu đến cuối bài hát. Những động tác khó, cô có thể cho trẻ múa lại kết hợp với lời ca trọn vẹn câu hát.

+ Chỉ dẫn trẻ thực hiện động tác cùng với âm nhạc. Chỉ dẫn chi tiết, chính xác, đặc điểm động tác cùng với âm nhạc, đồng thời kích thích trẻ hoạt động độc lập.

+ Sửa chữa dần những chi tiết không chính xác (Tách ra để tập riêng).

Ví dụ: Hải Đăng múa sai câu “Giống như là cô tiên” trong bài “Cô là tất cả”. Có rất nhiều cách sửa sai như là cô cho trẻ múa riêng động tác hoặc có thể cô nói “Khi cô đưa tay về phía các con thì các con múa, khi cô chỉ vào cô thì cô múa” Trong khi cô múa thì trẻ tri giác toàn bộ động tác và trẻ tự điều chỉnh động tác của mình cho đúng.

Tổ chức linh hoạt, đa dạng cách học thuộc các động tác để gây hứng thú và trẻ tích cực hoạt động dưới các hình thức cả lớp, tổ, nhóm trẻ luyện tập, tổ hát, tổ vận động. Cô khuyến khích trẻ tự vận động để tạo khả năng theo dõi, và giúp trẻ làm chính xác lại.

Căn cứ vào hình thức vận động theo nhạc như vỗ tay hoặc gõ đệm theo tiết tấu, vận động minh họa, múa... Cô luôn chú ý tới đội hình của trẻ, sao cho cô làm mẫu, tất cả nhìn thấy cô và cô quan sát được trẻ.

Đa dạng hoá các vận động tạo thành trò chơi cho trẻ.

Ví dụ: Dạy trẻ vận động gõ đệm theo tiết tấu chậm.

Tôi có thể tạo thành trò chơi cho trẻ. Mời 3 trẻ lên chơi cùng cô: Trẻ gõ đệm, cô vỗ tay:

ì	ì	ì	ì
Trẻ 1	Trẻ 2	Trẻ 3	Cô vỗ tay.

Hoặc cho các cháu hai tay chống hông, dậm chân 3 phách đầu, phách 4 dậm gót chân.

ì	ì	ì	ì
dậm	dậm	dậm	dậm
chân	chân	chân	gót

Khi nghe các thể loại âm nhạc khác nhau, trẻ có thể bộc lộ cảm xúc bằng các hoạt động hình thể một cách ngẫu hứng nhưng mọi trẻ không nhất thiết phải vận động giống nhau. Đây là xúc cảm tự nhiên thể hiện bằng hành động theo tính chất giai điệu, nhịp điệu âm nhạc. Ở đây, giáo viên là người gợi ý giúp trẻ cảm thụ các tính chất âm nhạc khác nhau. Trẻ nghe nhạc, vận động theo không cần hát.

Củng cố và hoàn thiện kỹ năng là bước tiếp theo giúp trẻ thể hiện độc lập, sáng tạo, truyền cảm, đồng cảm với hình tượng nghệ thuật, tôi có thể yêu cầu trẻ

nhớ lại trình tự các động tác, biết phối hợp với các bạn sẵn sàng thực hiện bài tập.

Sự hình thành các kỹ năng vận động theo nhạc cần phải tăng cường luyện tập, vận dụng các phương pháp, biện pháp linh hoạt, sáng tạo.

Thể hiện động tác minh họa, vận động theo nhạc là hoạt động mang tính sáng tạo bao gồm các nội dung sau:

+ Tùy theo tính chất âm nhạc của ca khúc và nội dung chương trình giáo dục âm nhạc, giáo viên gợi ý cho trẻ thể hiện các động tác vận động minh họa, múa nhằm rèn luyện sự khéo léo và trí tưởng tượng phong phú góp phần phát triển trí tuệ và ngôn ngữ của trẻ.

Có một kiểu vận động múa mà người thể hiện tuân thủ nghiêm túc các động tác, khi thể hiện phải đạt đến khả năng thuần phục. Vận động múa sáng tạo không phải là múa biểu diễn, nó hoạt động tự nhiên. Trong đó cơ thể con người là công cụ biểu đạt cảm xúc ý tưởng, theo quan điểm này thì vận động múa sáng tạo của trẻ Mầm Non bao gồm các yếu tố âm nhạc, sự tự do vận động niềm hứng thú của trẻ. Vai trò của cô giáo Mầm Non trong việc hướng dẫn trẻ vận động múa sáng tạo là rất cần thiết.

Các vận động múa sáng tạo đạt kết quả cao nhất khi thể hiện theo phương châm phi cạnh tranh. Quan trọng là tạo cho trẻ cảm thấy sung sướng khi vận động, chứ không yêu cầu trẻ vận động đẹp, giỏi hơn trẻ khác.

Cô tạo điều kiện cơ hội để trẻ được tự do thể hiện động tác, miễn sao vô hại với bản thân và người khác. Không có chuẩn mực cụ thể cho vận động múa sáng tạo ở trẻ.

Giáo viên cần ghi nhớ một điều là các trẻ đều không giống nhau nên mỗi trẻ đều có cử động khác nhau. Nếu trẻ gặp khó khăn cô nên gợi mở: Bài hát này có thể nhảy bật lên?

Khi trẻ đã thể hiện được giáo viên gợi ý :

Có bạn nào có cách múa mới không? Và động viên trẻ bằng câu như: Bạn Đạt rất giỏi có thể tự múa được động tác mới.

Những lời nhận xét tự nhiên gợi mở giúp trẻ tự tin mở vòng ý tưởng phát triển cảm xúc, trở thành điểm tựa phát triển sáng tạo. Nếu giáo viên nói nhiều sẽ làm cho trẻ bị chi phối, cô cần quan sát đưa ra lời chỉ dẫn thật phù hợp với nội dung và khả năng sáng tạo của trẻ. Giáo viên cần phát hiện sự tinh tế, đúng nhịp, động tác phương pháp phù hợp trong khi trẻ vận động.

**** Tạo hứng thú cho trẻ khi nghe nhạc.***

Nghe hát là hoạt động mang tính đặc thù của nghệ thuật âm nhạc. Nói đến âm nhạc người ta thường nghĩ ngay đến nghe. Nghe nhạc, nghe hát là nghe và cảm nhận, thưởng thức cái hay, cái đẹp của nghệ thuật.

Tuy nhiên đối với trẻ Mầm Non thì khả năng tư duy và phương pháp nghe của trẻ nhỏ còn ở mức độ nhất định nên việc tổ chức các hình thức nghe nhạc phải sinh động và phù hợp tâm lý của trẻ.

Để gây hứng thú và sự chú ý của trẻ vào hoạt động cô có thể vừa biểu diễn vừa hát, chọn những trang phục phù hợp với bài hát để phụ họa hay cho trẻ nghe nhạc có hình ảnh, nghe nhạc không lời,...

Qua đó khơi gợi cho trẻ một niềm say mê và năng khiếu âm nhạc, trẻ hứng thú và ước mơ mình có thể hát được, ước mơ được mặc những bộ quần áo xinh xắn nhiều màu sắc để biểu diễn từ đó khơi gợi cho trẻ một niềm đam mê và hứng thú tham gia hoạt động âm nhạc.

Cho trẻ nghe nhạc bằng nhiều hình thức biểu diễn sẽ giúp trẻ cảm nhận cái hay, cái đẹp trong nghệ thuật âm nhạc Việt Nam.

Ví dụ: Hát cho trẻ nghe bài “Con gà trống” thì cô mặc trang phục làm con gà và hát cho cháu nghe để gây hứng thú cho cháu. Hoặc cô mở nhạc không lời để cháu cảm nhận được giai điệu bài hát.

**** Tổ chức sáng tạo các trò chơi âm nhạc giúp trẻ tham gia tích cực vào hoạt động giáo dục âm nhạc.***

Ở lứa tuổi Mầm Non trẻ học qua chơi, qua chơi trẻ tiếp thu một cách tốt nhất những gì mà cô giáo muốn truyền đạt.

Đối với giáo dục âm nhạc các trò chơi có vai trò quan trọng trong việc giúp trẻ phát triển năng khiếu, khả năng biểu diễn, sự nhanh nhẹn tự tin, chú ý... Vì vậy khi tổ chức các trò chơi cô giáo cần nắm vững các nội dung của trò chơi để hướng dẫn trẻ chơi có hiệu quả. Cô nên tìm và sáng tạo các trò chơi mới gây hứng thú với trẻ, chuẩn bị các đồ dùng, đồ chơi phù hợp để phát huy hết tác dụng của trò chơi.

Đối với trẻ thơ, được hoạt động với âm nhạc thông qua các trò chơi là một biện pháp hữu hiệu nhất. Trò chơi đã trở thành phương tiện để đem đến cho trẻ các yếu tố diễn tả của nghệ thuật sinh động, nó có tác dụng mạnh mẽ nhưng lại đến với trẻ một cách nhẹ nhàng, thoải mái.

Hiện nay, trò chơi âm nhạc được coi là một trong các hình thức vận động theo nhạc của chương trình giáo dục âm nhạc Mầm non. Nó có vai trò quan trọng giúp trẻ luyện tai nghe nhạc, củng cố ca hát, tạo cảm giác nhịp điệu, phát triển năng khiếu âm nhạc. Các yếu tố đó góp phần làm cho trẻ cảm thụ âm nhạc.

Mỗi loại trò chơi đều có ý nghĩa giúp trẻ phát triển trí tuệ, tạo cho trẻ có những phản xạ nhanh, nhạy, có tác dụng trong việc củng cố và tiếp thu những nội dung giáo dục. Đặc biệt trò chơi âm nhạc còn rèn luyện cho trẻ có kĩ năng thông qua tai nghe âm nhạc.

Trò chơi giúp trẻ phát triển tư duy, trí nhớ âm nhạc, phản xạ nhanh.

Ví dụ: Trò chơi “Vòng quay kỳ diệu”

+ Mục đích:

Cũng cố kiến thức âm nhạc đã học.

Rèn tính nhanh nhẹn, phản xạ nhanh.

Phát triển tư duy, trí nhớ âm nhạc.

+ Chuẩn bị:

Một vòng quay trong đó có chứa các hình ảnh về một số loại phương tiện giao thông: Xe đạp, xe mô tô, tàu hỏa, máy bay.

Xắc xô dành cho hai đội.

+ Cách chơi:

Cho 2 đội ngồi thành 2 vòng cung và đội trưởng cầm sắc xô.

Cô quay vòng quay khi kim chỉ hình ảnh nào trên vòng thì đội trưởng rung nhanh sắc xô dành quyền hát và cả đội hát bài hát có nội dung phù hợp hình ảnh trên vòng quay.

Kết thúc trò chơi cô nhận xét, tuyên dương.

Trò chơi “Nghe thấu hát tài”

+ Mục đích:

Trò chơi giúp trẻ nhanh nhẹn, linh hoạt, truyền tin cho bạn đúng

+ Chuẩn bị:

Một số câu hát trong các bài hát trong chương trình mà trẻ đã thuộc.

+ Cách chơi:

Thành viên thứ nhất của 2 đội ra ngoài lớp, cô nói thầm vào tai từng trẻ đại diện của 2 đội một câu hát giống nhau. Sau đó 2 trẻ có trách nhiệm chạy về đội của mình và nói lại câu hát đó cho bạn thứ 2, bạn thứ 2 nói thầm vào tai cho bạn thứ 3,... Và cứ thế tiếp tục cho đến trẻ cuối cùng của đội, trẻ cuối cùng lên hát lại câu hát đó. Nếu đội nào hát đúng và nhanh hơn thì thắng cuộc.

Ví dụ: Cô nói thầm vào tai trẻ đại diện 2 đội câu hát: “Ba thương con vì con giống mẹ”. Hai trẻ đại diện chạy về nói thầm vào tai cho bạn thứ 2 của đội mình,... Và cứ thế cho đến bạn cuối cùng của đội lên hát lại đúng lời của câu hát trên và nhanh trước đội kia là thắng cuộc.

Trò chơi “Tai ai tinh”

+ Mục đích:

Trò chơi tạo cho trẻ sự tập trung chú ý lắng nghe các âm thanh của các nhạc cụ khác nhau và trẻ hứng thú được khám phá, trải nghiệm các nhạc cụ.

+ Chuẩn bị:

Một số nhạc cụ âm nhạc như sau: Đàn organ bằng đồ chơi điện tử, kèn nhựa, kèn bằng vỏ ốc, phách gõ bằng tre, bằng vỏ nghêu, đàn gõ bằng tre, trống gõ bằng lon, bằng quả bầu khô,...

+ Cách chơi:

Trẻ nghe và phân biệt âm thanh của các nhạc cụ. Cô giới thiệu cho trẻ biết từng loại nhạc cụ và âm thanh của các loại nhạc cụ đó như:

Cô đàn organ và nói cho trẻ biết đó là tiếng đàn organ.

Cô thổi kèn bằng nhựa và cho trẻ biết đó là tiếng kèn bằng nhựa.

Cô gõ phách bằng tre và cho trẻ biết đó là tiếng gõ bằng phách tre,...

Sau khi giới thiệu hết các loại nhạc cụ, cô lần lượt đánh đàn, gõ các loại nhạc cụ cho trẻ vừa nghe, vừa xem và cô hỏi trẻ tiếng nhạc cụ gì? Khi trẻ đã quen, cô cho trẻ ngồi không nhìn thấy nhạc cụ, sau đó cô đánh đàn, gõ, thổi các loại nhạc cụ và hỏi xem trẻ nhận biết được âm thanh của loại nhạc cụ nào. Sau đó cho trẻ chia làm 2 đội và thi đua, nếu đội nào đoán sai phải hát một bài theo yêu cầu của đội đoán đúng. Nếu đoán đúng sẽ được khám phá, trải nghiệm với nhạc cụ đó.

Trò chơi “Ô cửa bí mật”

+ Mục đích:

Trò chơi giúp trẻ được ôn luyện các bài hát, tạo cho trẻ mạnh dạn lên biểu diễn và mong muốn được khám phá những bí mật bên trong những ô cửa.

+ Chuẩn bị:

Các loại đồ dùng, đồ chơi phù hợp theo từng chủ điểm ở phía sau những ô cửa, thùng các-tông sơn màu để làm ô cửa và một số món quà để tặng cho trẻ.

+ Cách chơi :

Chia trẻ làm 2 đội, 2 đội trưởng lên oẳn tù tì để tìm ra đội nào chơi trước. Có từ 2 - 4 ô cửa được đánh dấu theo thứ tự từ 1 đến 4, đội nào chơi trước sẽ chọn bất kỳ một ô cửa, nếu ô cửa được mở ra, bên trong ô cửa có đồ dùng đồ chơi gì thì đội đó phải hát một bài nói về hình ảnh đó.

Ví dụ: Mở ô cửa số 3 có con gà thì hát một bài hát nói về con gà như: “Con gà trống” hay “Gà trống, mèo con, cún con”

Nếu mở ô cửa nào mà hát được bài hát có nội dung đúng với hình ảnh trong ô cửa đó thì đội đó được tặng một món quà. Tiếp tục đội kia chọn ô cửa. Nếu đội nào chọn ô cửa mà không hát được bài hát có nội dung như hình ảnh trong ô cửa thì quyền hát thuộc về đội bạn.

Tùy vào từng chủ điểm và nội dung bài dạy mà giáo viên tự tổ chức các trò chơi bổ ích và phù hợp để hướng dẫn trẻ chơi để phát triển thẩm mỹ và năng khiếu âm nhạc cho trẻ.

Ngoài ra vào cuối các chủ điểm cô thường tổ chức các buổi sinh hoạt văn nghệ để trẻ thể hiện mình, cũng cố kiến thức âm nhạc cho trẻ, trong các giờ sinh hoạt ngoài trời cho trẻ tự điều khiển các hoạt động, cô chỉ là người hướng dẫn và giúp đỡ để trẻ mạnh dạn, tự tin.

Bên cạnh đó tôi không ngừng tìm tòi, học hỏi kinh nghiệm của chị em đồng nghiệp, qua sách báo, qua các chương trình thiếu nhi trên truyền hình và các buổi học chuyên môn để nâng cao tay nghề và thực hiện đúng chương trình giáo dục âm nhạc. Tham gia các tiết chuyên đề do Phòng, trường tổ chức để rút kinh nghiệm cho bản thân.

4. Kết quả chuyển biến.

Qua một thời gian nghiên cứu và áp dụng các biện pháp vào kế hoạch giảng dạy của lớp tôi, kết quả cho thấy chất lượng giáo dục âm nhạc của lớp nâng cao rõ rệt.

STT	Khả năng âm nhạc của trẻ	Kết quả khảo sát cuối năm học			
		Số trẻ đạt	Tỉ lệ % đạt	Số trẻ chưa đạt	Tỉ lệ % chưa đạt
1	Trẻ mạnh dạn tự tin hát rõ lời bài hát	22	95,65%	1	4,3%
2	Trẻ có khả năng nghe và hát đúng giai điệu bài hát	21	91,30%	2	8,7%
3	Khả năng tập trung chú ý tham gia hoạt động âm nhạc của trẻ	22	95,65%	1	4,3%
4	Trẻ hát kết hợp với vận động nhịp nhàng các động tác tay chân để minh họa	21	91,30%	2	8,7%

Qua các hoạt động, thao giảng bản thân trực tiếp giảng dạy đã được nhà trường và đồng nghiệp đánh giá cao. Khảo sát chất lượng hoạt động âm nhạc của lớp đạt kết quả cao so với thời gian trước.

Các cháu tự tin hát, một số cháu tham gia vào phong trào văn nghệ của nhà trường, tham gia các chương trình văn nghệ trong những ngày hội, ngày lễ do trường tổ chức.

Trẻ mạnh dạn, tự tin, đi học chuyên cần và ba mẹ đã quan tâm hơn đến việc học tập của trẻ đặc biệt là lĩnh vực phát triển thẩm mỹ.

III. KẾT LUẬN.

1. Tóm lược giải pháp.

* Muốn tiến hành tốt việc giáo dục âm nhạc cho trẻ, cô giáo mẫu giáo cần phải:

- Hát đúng, hát mẫu chính xác, diễn cảm, thể hiện sắc thái, tình cảm của bài hát, hát thuộc bài hát, kết hợp điệu bộ minh họa cho bài hát.

- Cô phải biết sử dụng đàn hay sử dụng nhạc không lời trong giờ học và có nhạc cụ cho trẻ thì mới thu hút trẻ vào giờ học.

- Cho trẻ làm quen âm nhạc ở mọi lúc, mọi nơi để trẻ cảm nhận giai điệu của bài hát, thích tham gia vào các hoạt động âm nhạc.

- Trong giờ hoạt động chung giáo viên phải biết tổ chức và có kỹ thuật chỉ huy tập thể một cách sinh động và chính xác. Nghiên cứu bài dạy, chuyển tiếp nhẹ nhàng logic mới thu hút trẻ học tốt.

- Thông qua hoạt động ở các góc và hoạt động chơi ngoài trời giúp trẻ hiểu biết thêm về âm nhạc, được biểu diễn văn nghệ trong các ngày hội, ngày lễ. Tổ chức biểu diễn trong các cuộc thi nhằm gây cho trẻ những hứng thú nhất định. Trẻ sẽ rất hào hứng, tự tin tham gia vào các hoạt động âm nhạc và củng cố những kiến thức đã học.

Tuy nhiên để làm được điều đó, cô giáo cần nhiều thời gian vào việc nghiên cứu, tìm tòi những trò chơi, nhạc cụ mới lạ chọn bài hát phù hợp.

Thường xuyên gần gũi phụ huynh để tìm hiểu nguyên nhân ảnh hưởng đến việc học tập của trẻ để can thiệp kịp thời.

2. Phạm vi đối tượng áp dụng.

Tôi nhận thấy đây là một sáng kiến rất phù hợp với quá trình phát triển toàn diện của trẻ Mẫu giáo 3 - 4 tuổi. Thông qua các hoạt động giáo dục âm nhạc trẻ mạnh dạn, tự tin, sáng tạo các động tác minh họa, tạo tiền đề vững chắc cho các cháu. Sáng kiến kinh nghiệm này áp dụng cho trẻ 3 - 4 tuổi trường mẫu giáo Mỹ Lạc và sẽ nhân rộng cho toàn trường, toàn huyện biết để hoạt động giáo dục âm nhạc cho trẻ đạt hiệu quả tốt hơn.

3. Kiến nghị.

Đối với Phòng Giáo dục: Cần tăng cường hơn nữa các lớp tập huấn, bồi dưỡng kỹ năng ca hát, vận động theo nhạc, tổ chức các lớp dạy đàn, dạy múa.

Đối với trường: Có các biện pháp, kiến nghị để mở các lớp bồi dưỡng kỹ năng ca hát, vận động theo nhạc cho đội ngũ giáo viên.

Mỹ Lạc, ngày 10 tháng 06 năm 2020

Người viết sáng kiến

Lê Thị Ngọc Á